

A NORMALITÁS ELLENFORRADALMA

V Á G V Ö L G Y I G E R G E L Y

A feminizmus második hullámának termékeként kialakult *gender*-elmélet (vagy -ideológia) központi témává vált a nyugati civilizációban, ezzel párhuzamosan a politikai küzdelmek homlokterébe került, s egyre meghatározóbb vitatéma a magyar közéletben is. Sok évtizedes – és jóval messzebb vezető gyökerekkel rendelkező – jelenség létére első ízben 2022-ben kerülhet hazánkban releváns mértékben egy választási kampány kiemelt problémái közé, ezért Szilvay Gergely és Marguerite A. Peeters könyveinek a napi politika aspektusában is fontos szerepe van. Küldetésük és jelentőségük azonban ezen messze túlmutat.¹

AZONOS CÉL, KÜLÖNBÖZŐ MÓDSZER(TAN)

A címek közötti különbség már bemutatja az attitűdbéli eltérést. **Míg Szilvay elemez, Peeters azonnal csatába hív.** Szilvay munkája valóban átfogó kritika, megannyi háttér tanulmánnyal és kimerítő részletességgel, Peeters könyve inkább afféle ellenforradalmi kiskaté, Robert Sarah bíboros profetikus előszavával. Szilvay a tudomány összetett rendszereiből merít és semmisíti meg a *gender*-elméletet, amelynek „egész keretrendszere téves”, Peeters inkább az érzelem, az ösztönös ellenállás embere, „a világra rákényszerített sarlatánsággal” szemben. A francia szerző egyfajta keresztény akcionizmus jegyében ír és működik. A szintén keresztényszemléletű Szilvay Gergely hátrébb lép, és bár megjeleníti értékrendjének transzcendens voltát is, szemérmesebb; érvelése középpontjában a katolikus tanítás helyett a konzervatív emberkép, biológiai-ontológiai valóságunk és az ezeket tagadó nézetrendszer tudományos igényességű kritikája áll.

Mindennek háttere, hogy vitában is állnak egymással: míg a magyar szerző mély eszmetörténeti, filozófiai háttérrel felfegyverkezett elméleti rendszert azonosít (a posztmodern kritikai elméletek egyikét), sőt levezetése szerint a *gender*-elmélet helyett akár *gender*-ideológiát is mondhatunk (bár könyvének gyenge pontja épp az erre irányuló okfejtés szűkössége), Peeters úgy látja, posztmodern jellege miatt a *gender* éppenséggel elméletellenes, s bár nem a valóságban gyökerезik, hanem pusztán elméleti konstrukció, *gender*-elméletről beszélni mégis önellentmondás. (Peeters munkájának magyar fordításában szinte mindvégig „nemek közötti egyenlőség” szerepel, ami időnként félreviheti az olvasót, hiszen e kifejezés napjainkban a társadalmi nem és a nemi szerepek értelemben jelenik meg, noha a feminista gyökér a nők „felszabadításán” keresztül kezdetben valóban a nemek közti egyenlőséget célozta.) Ő „nem vesz részt a játékban” – szerinte a *gendert* meghatározni felesleges erőfeszítés. Harcolni viszont annál inkább szükséges.

1 Marguerite A. PEETERS: *Genderörület. Útmutató a globális mesterterv megértéséhez*. ford. SALLAI Gábor, Alapjogokért Központ, Bp. 2020. és SZILVAY Gergely: *A gender-elmélet kritikája. Töprengések az antropológiai forradalomról a feminizmustól a transzszexualitásig*. Alapjogokért Központ, Bp. 2020. (A szerzők vonatkozó műveire lásd még: Marguerite A. Peeters: *A nemek forradalma. Globális terv. é.n.*, *A nyugat kulturális forradalmának globalizációja*. 2015, *Az új, globális etika. Az Egyház előtt álló feladatok*. 2019.; Szilvay Gergely: *A meglegházasságról*. 2016. – a Szerk.)

Ennek megfelelően rajzolódik ki az eszközrendszer eltérése is. A teológus Peeters egyházas nyelvezettel dolgozik, ami a katolikus (szak)irodalom világától távolabb álló számára talán idegenül hat, az intézményes politikai térben dúló harcokra koncentrálnak, Szilvai a természet- és társadalom-, sőt esetenként a bölcsészettudományok logikáját, vizsgálódási módszereit és érvekészletét veti be.

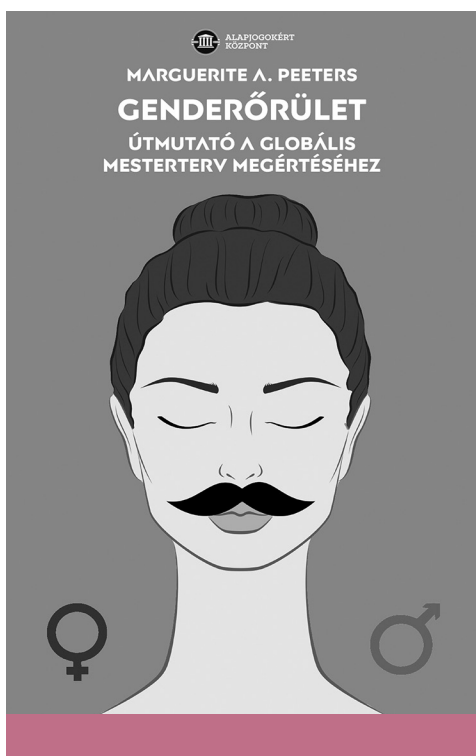
A cél és a meggyőződés azonban azonos: szeretnék elősegíteni a tisztánlátást, a rádöbbenést, amivel **alapjait adják egy szükséges ellenforradalomnak**. Erre a magyar szerző műve végén tér ki, a francia pedig már ezzel indít. Hogy forradalomról van szó, az ugyanis vitán felül áll. Szilvai a francia forradalom dinamikájával azonosnak látja a *gender*-elmélet által gerjesztett folyamatokat, Peeters hozzá hasonlóan arról értekeznek, hogy totális rombolással, felforgatással és tagadással indult útjára a „nemek közötti egyenlőség”, amely e rombolást követően építkezésre vált: miután lebontotta férfi és nő antropológiai szerkezetét, olyan embert épít fel, aki már aszexuális.

Peeters úgy látja, hiányzik a *gender*-fogalom egyértelmű (ön)meghatározása, így az folyamatosan és ellenőrizhetetlenül változik, éppen ezért eddigi stratégiánk vele szemben kudarcot vallott. Ezt ismeri fel Szilvai is, amikor alámerül, hogy a legapróbb elméleti megalapozásig feltárja a *gender*-elmélet előképeit, téziseit és gondolkodásmódját, hogy azok ízekre szedhetők legyenek, és precízen rá tudjon mutatni megannyi önellentmondásra, megválaszolatlan kérdésre, gondolati zsákutcára.

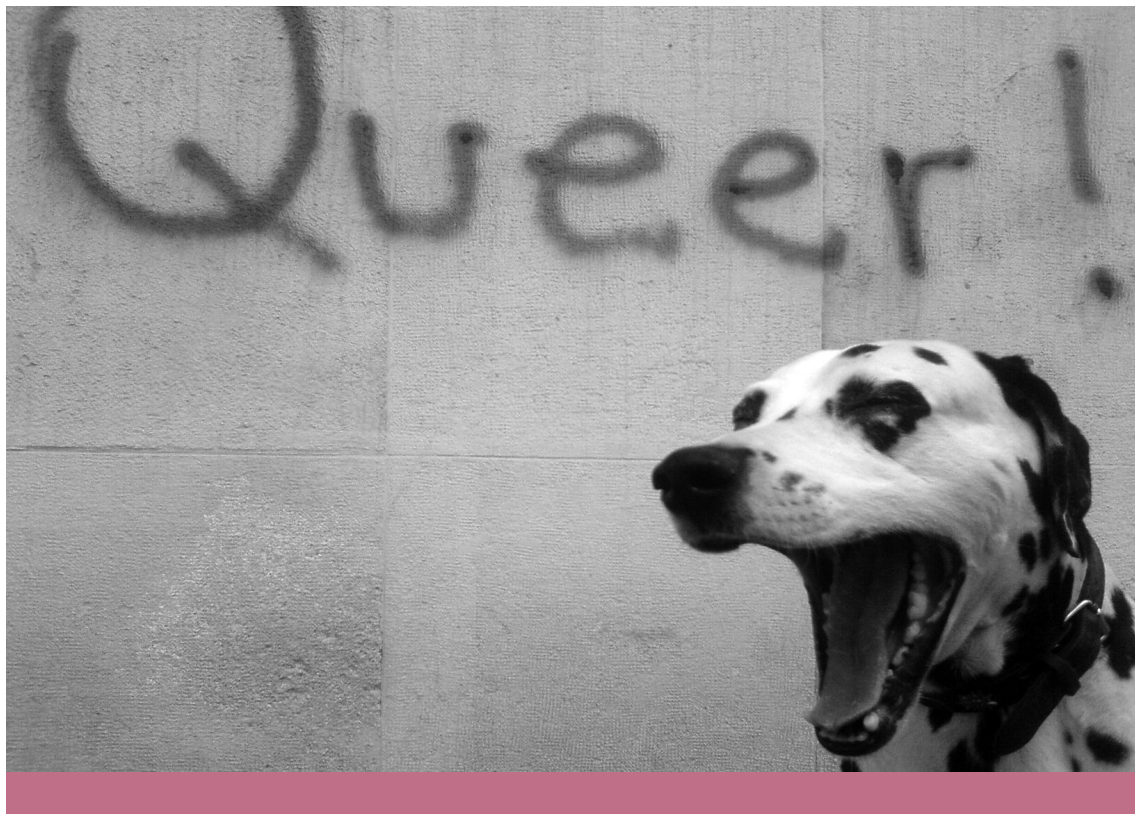
AZ ANTROPOLÓGIAI FORRADALOM JAKOBINUSAI²

A *gender*-elmélet már ötven évvel ezelőtt célkeresztjébe állította a családot (szellemi elődei pedig még korábban megtették ezt), hogy aztán egyoldalú konstrukcionista megközelítésével, hisztérikus paranoiájával nekilásson a társadalom mélyreható és radikális átalakításának. Ideológiai kontextusai között a felvilágosodást, a posztmodern, a feminizmust, az eltúlzott szexizmust és a marxizmust találjuk; megannyi, klasszikus értékek ellen lázadó irányzatot. Peeters a mélyben további összetevőket azonosít, az ő diagnózisában a kiváltó okok között szerepel (egyebek mellett) a deizmus, az ateizmus, a nihilizmus és a szekularizmus is. Mára pedig eljutottunk a *queer*-elméletig (ez volna a „nem normatív nemi identitások” összefoglaló neve), amely „zagyvaság a posztmodern jelenlegi végpontja, minden emberi stabilitás és állandóság, valamint a józan ész teljes tagadása”. Ennek ellenére igen népszerű az akadémiai és egyetemi világban... A különböző irányzatok (radikálisabbak és enyhébbek) közös halmazát a biológiai kötöttségek ignorálása, az emberi természet tagadása és a konstrukcionizmus adja, „a test és lélek, a test és szellem, a test és személyiség radikális szétválasztása”, amely megközelítés céltalannak és feleslegesnek tartja a testet.

Peeters éppen a Szilvai által fentebb vázoltak szerint bemutatott elméleti háttér veszélyét látja meg, amikor felhívja a figyelmet, hogy „»a nemek forradalma« egy meghatározott középpont felé tartó folyamat, ahol a keménymag magához vonzza a különböző körök alkotórészeit, és a középpontból való távolságuk szerint itatja át őket ideológiájával”. Radikalizálódik tehát, elképzeléseiben, eszközrendszerében és követeléseiben egyaránt. A „divatos nonszenszek” és „cinikus elméletek” (Szilvai Gergely) hálójában vergődők a racionalitás bajnokai-ként tetszelegnek, miközben jelszavaik és kérdésfeltevéseik irracionálisak és szemben állnak a valósággal. Ez utóbbi megállapítás közös pont és motivációs tényező mindkét szerző esetében.

2 A kifejezés Szilvai Gergely szóban forgó könyvének egyik megállapítása; vö. még: SZILVAY Gergely: Anti-test-politika. *Kommentár*, 2020/3. 108–118. (A Szerk.)

Unalomig ismert

– A fluid nemi identitást népszerűsítő graffiti, 2008
(Christian Mayrhofer felvétele)

Ennél fogva párhuzamosan mutatnak rá a *gender mainstreaming* (a *gender*-elképzelések fősodorrá tétele, elfogadtatása, normalizálása) intézményes visszaéléseire és politikai játszmáira. **Szilvay hangsúlyozza a rendszerben jelentkező komoly demokratikus deficitet:** a demokratikus intézmények és folyamatok tudatos megkerülését és a bírósági út erőltetését, a posztmodern egyetemi szférát elérő hisztérikus örületet, az így kitermelt „hópehely nemzedéket” (*snowflakes generation*), a „strukturálisan elnyomottként” beállított kisebbségek végtelen pozitív diszkriminációját. Peeters munkájának egyik fő tárgyává teszi a globális politikai tér és folyamatok vizsgálatát. A lobbicsoportok által tudatosan manipulált ENSZ-agenda problematikája, a konferenciákon (elsősorban az 1995-ös pekingi csúcson) keresztülvitt tematizáció után a *gender*-napirend megvalósításának erőszakos ellenőrzése következik az immáron nyilvánvalóvá tett irányelvek árnyékában. Jaj azoknak a fejlődő országoknak, amelyek a forrásokért cserébe nem hajlandók alávetni magukat a *gender*-elvárásainak – figyelmeztet. A globális politikai norma, az új paradigma és annak nyelve egyaránt intenzív kritika tárgyát képezi nála, vele párhuzamosan Szilvay pedig egyenesen úgy fogalmaz, hogy a *gender* egyik legfőbb fegyvere egyenesen a politikailag korrekt (*political correctness*) nyelv, azaz „a péce a progresszió nyelvi diktatúrája”. Arra is felhívja a figyelmet, hogy az elmélet mögött álló minimalista etika nem elégséges a társadalom fenntartásához. Kevésbé megengedő a másik szerző, ugyanis **Peeters magát a – valóságos szellemi létezőként azonosítható – Gonoszt fedezi fel e folyamatok mögött.**

Szilvay Gergely kitér a biológiaellenes elméleti keretrendszer biologizmusának hibájára is, amikor munkájában bemutatja: a releváns kutatások szerint „nincs meleggén”, azaz egyetlen, erre irányuló vizsgálat sem volt képes olyan gént azonosítani az emberben, amellyel bizonyítani lehetne, hogy szexuális identitásunk genetikailag meghatározott. Bár megannyi más mellett e terület is közrejátszik, az identitás és orientáció kialakulására összességében nagyobb hatással van a szocializáció, edukáció, a társadalmi mintázatok és környezeti hatások együttese. Hasonlóképpen fontos megállapításokra jut akkor, amikor a kurrens nyugati felméréseket veszi alapul annak meghatározására, vajon a társadalom mekkora hányadát érinti személyében a *gender*-kérdés. Rámutat: a nyugati társadalmakban mindössze 1,2 és 5,6% között van a nem heteroszexuális

személyek aránya (a transzneműeké pedig még tág definíciót alkalmazva is csupán 0,3 és 0,6% közötti), amely sokkal alacsonyabb részarány annál, mint amit a különböző (egymással összhangban mozgó) lobbiszervezetek kommunikálnak, s pláne kisebb annál, mint amit a progresszív nyugati médiaelit társadalomformáló szándékai a sajtótermékeken és a populáris kultúrán át szemünk elé tárnak. Meggyőzően cáfolja azt a kommunikációs stratégiát, ami az alacsony arányszámokat félelemmel magyarázza és rámutat: a lobbitevékenység érdekeit az eltorzított magasabb számok szolgálják, melyet egy-egy érdektelt, de korrektebb szereplő be is vall a nyilvánosság előtt.

A „meleg propaganda” létezését Peeters magától értetődő jelenséggént értékeli, s egyrészt az ENSZ irányelveit, a nemzetközi jogi rezsimeket alakító tevékenységek együttesét bizonyítékként értelmezi, másrészt a nemzetközi kommunikációs térben zajló csatározásokat és azok tematizációját tekinti erre szolgáló megfellebbezhetetlen bizonyítéknak. Szilvay energiát fordít a propaganda eredetének feltárására és mechanizmusainak bemutatására is, amennyiben visszanyúl a paradigmaváltást előidéző 1987-es és 1989-es amerikai publikációkhoz, amelyek „felvázolták a heteroszexuális Amerika értékrendje megváltoztatásának tervét” – e terv nagy részletességgel és meglepő őszinteséggel még arra is kitért, miként kell hitelteleníteni az egyházi tanítás mellett kitartó keresztényeket. „Mindezek nem elszigetelt jelenségek, hanem kurrens, erősödő trendek”, írja, amelyek áldozataival együttérzést mutat, ám nem menti fel őket felelőségük alól. Ezt Peeters sem teszi meg: elfogadja ugyan, hogy sokan merő jóindulatból (akár keresztényi szeretetből), igazságok

írmagjait felfedezni vélve, emberbaráti megfontolásokból vagy egyszerű tudatlanságból vallják magukénak a *gender*-elképzeléseket – őket ébredésre és hibájuk javítására hívja.

NAGY HARCOK ELŐTT

Peeters megfogalmazása szerint „a valóság és a szeretet tagadása a nyugati civilizációt a senki földjévé tette”, amellyel szemben ideje a remény horizontjára emelni tekintetünket. Cselekvési tervet is vázol: ennek keretében kívül kell maradnunk a forradalom ideológiai keretén, nem szabad engednünk a megfélemlítésnek, kreatív magatartást kell tanúsítanunk és meg kell nyitnunk a szeretet perspektíváját.

Szilvay Gergely Charles Murrey-hez hasonlóan vallja: „nem társadalomátalakító politikára van szükség, nem is a fizetésnövelésre és a diplomások számának mesterséges növelésére, hanem azt kell elősegíteni, hogy az emberek értelmes és teljes életet élhessenek a saját közösségeikben. Nem anyagi, materiális egyenlőségre van szükség, hanem az emberi kiteljesedés valódi forrásainak biztosítására, ezek pedig: a család, a közösség, a hivatás és a hit.” Rá kell mutatni a *gender*-elmélet konstrukcióinak lényegét tagadó voltára, „a heteronormatív, szexista mátrix másik neve ugyanis: valóság”.

Mindkét szerző optimista: Peeters hitet tesz amellett, hogy a *gender* globális kultúrájával szemben a szeretet kultúrája győzedelmeskedhet, Szilvay pedig a rend visszaállítását reméli: „a testet a lélekkel, az elmét a dolgokkal újra egyesítenünk, a széttöredezett világot pedig restaurálnunk kell”, mert „a harmónia helyreállítható, az igazság pedig szabaddá tesz”. Szilvay Gergely kezében ehhez intellektuális pajzs és kard van. Kiindulópontjai a természet adta (Isten teremtette) adottságaink, ontológiai bizonyosságok, amelyek rendet alkotnak egyénben és társadalomban s létezésünk célra törő valósága. Marguerite Peeters lelkes hevülete az új evangelizáció távlatait nyitja fel egy olyan korban, amikor lelkiismeretünk felébresztése nem csupán a ránk kényszerített *gender*-ideológia egyetlen alternatíváját jelenti, de ugyanakkor az egyedüli szűk ösvényt is, amelyen járunk érdemes. ■